

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

02.06.2015 г.

Вестник 24 часа

✓ 3 г. заплата от държавата за ученици

3 години държавата ще плаща заплата и осигуровки на ученици, наети по т.нар. дуално обучение, при което едновременно младежите учат и работят в завод по специалността си. Това предвиждат промени в Закона за насърчаване на заетостта, които предлага социалният министър Ивайло Калфин.

Субсидирането ще се получава от работодател, който наема ученици за дуално обучение през Агенцията по заетостта, предвиждат поправките.

Младежите до 29-годишна възраст пък вече ще се наемат на субсидирана заетост за година и половина, предвижда друга промяна в закона. Досега държавата плащаше заплата и осигуровки на нает безработен младеж за не повече от 12 месеца. 55 хил. са били безработните младежи до 29-годишна възраст през април, отчетоха от Агенцията по заетостта. Това е намаление с 4 хил. души спрямо март и над 13 хил. за година.

Половината от безработните младежи обаче са без образование или само с основно. Над 30% пък стоят без работа в продължение на повече от 1 година.

✓ 5,8 млрд. лева се вливат в селските райони до 2020 г.

Около 5,8 млрд. лв. (2,9 млрд. евро) ще получат българските фермери, общини и бизнес в селските райони през следващите 6 години. Европейската комисия официално обяви, че одобрява Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. на България. По нея от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони ще бъдат отпуснати 2 366 716 966 евро, а националното съфинансиране е 551 131 236 евро.

Парите, които са за развитие на бизнеса, включително за производството и преработката на земеделска продукция, както и за малките неземеделски фирми в селските райони са в размер на близо 1,111 млрд. евро. Финансовият инструмент в подкрепа на опазването на околната среда чрез биологичното производство и агроекология е на стойност 919 млн. евро. А средствата, които ще бъдат дадени за инвестиции в общинска публична инфраструктура и децентрализирано местно управление, са над 750 млн. евро.

До края на юни предстои да бъде отворена мярката за младите фермери, или т.нар. 6.1 “Стартова помощ за млади земеделски стопани”. Индикативният бюджет, който ще бъде обявен за приема, е около 35 млн. евро.

Помощта ще се отпуска само на млади земеделски стопани. Какво обаче се има предвид под това?

Първо, към момента на подаване на заявлението фермерът не трябва да е на повече от 40 години. Задължително е да притежава професионални умения и компетентности, както и да покрива условията за допустимост. Това лице трябва за първи път да прави земеделско стопанство и да е негов ръководител.

Изисква се да се изпълни и определението на “създаване на стопанство”.

То се разглежда като период, в който се отчитат 3 етапа - начало на създаването, период на кандидатстване за подпомагане по подмярката и край на създаването на стопанството.

За начало на създаване на стопанство се има предвид едно от следните събития, което е настъпило първо:

- регистрация за първи път като земеделски стопанин по Закона за подпомагане на земеделските производители;
- започване на отглеждане на животни в собствен/нает животновъден обект;
- стопанисване на земя с цел производството на земеделска и животинска продукция.

В процеса на оценка проектите се класират и се дава приоритет на:

- проекти, които се изпълняват от бенефициенти, които имат завършено средно и/или висше образование в областта на селското стопанство, ветеринарната медицина или икономическо образование със земеделска насоченост;
- проекти, които се изпълняват в сектор “Животновъдство”;
- проекти, които се изпълняват в сектор “Плодове и зеленчуци”;
- проекти на млади фермери, чиито стопанства са в процес на преход към биологично производство или са преминали към биологично производство.
- проекти на млади фермери, които създават заетост и нови работни места.

Бенефициентите по подмярката получават безвъзмездна помощ, която се отпуска под формата на премия, която се дава на 2 пъти.

Първо плащане е до 12 500 евро след одобрение на заявлението за подпомагане и второ – до още 12 500 евро само при коректно изпълнение на бизнесплана.

Другият нов прием, който е планиран до края на тази година, е по подмярка 4.2 "Инвестиции в преработка и маркетинг на селскостопански продукти". Това се очаква да стане в края на септември.

Подпомагането ще бъде насочено към модернизиране на активите на предприятията и земеделските производители, преработващи агропродукти. Ще се подкрепя производство на нови и качествени продукти, включително такива, свързани с къси вериги на доставка - например директни продажби.

Инвестиционната помощ ще бъде насочена и към по-ефективно използване на ресурсите и постигане на стандартите на ЕС с цел повишаване на нивото на добавяне на стойност към земеделските продукти. Чрез модернизиране на активите пък ще се постигне въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии и иновации. Инвестиционната подкрепа, насочена към преработка на земеделска продукция, ще позволи осигуряването на заетост в селските райони.

Подпомагането по мярката ще бъде за по-пълно интегриране между преработвателите и доставчиците на суровини с цел производство на качествени и със специфични характеристики хранителни продукти, създаване на възможности за логистична свързаност между доставчици, търговци и скъсяване на пътя до пазара.

По-доброто интегриране между производители и преработватели ще позволи намаляване на суровинната уязвимост за важни сектори от хранително-вкусовата промишленост. Друга идея е чрез подпомагането по мярката да се насърчи сътрудничеството между земеделските производители при предприемане на общи инвестиции.

В началото на ноември се очаква и обявяването на прием на заявления за подпомагане по подмярка 4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства", свързано с напояването.

Ще има прием и по някои специфични дейности. Например стартирането на подмярка 19.1 "Помощ за подготвителни дейности" се очаква в началото на юли, като индикативният бюджет ще бъде около 5 млн. евро. Подмярка 19.1 цели да подкрепи подготовката за прилагането на мерки по Програмата за развитие на селските райони по подхода "Водено от общностите местно развитие" - BOMP.

На местните общности, които не са прилагали подхода "Лидер" през програмния период 2007-2013 г. (не са изпълнявали нито подмерки 431-2 и 431-1, както и мярка 41), ще бъде дадена допълнителна подкрепа за повишаване на информираността за възможностите за прилагане на подхода BOMP, създаване на партньорства и учредяване на местни инициативни групи.

Дейностите по подмярката ще могат да бъдат изпълнявани до 6 месеца за местни общности, прилагали подхода "Лидер" през периода 2007-2013 г., и до 9 месеца за тези, които не са.

В края на октомври вероятно ще се обяви и прием на заявления по подмярка 2.2 "Създаване на консултантски услуги". По нея ще се подпомогне създаването в България на консултантски капацитет на общинско ниво чрез разширяването на териториалния обхват на Националната служба за съвети в земеделието и създаване на мобилни общински центрове (офиси) за консултантски услуги. Планират се до 50 общински центъра с по 2-ма съветници, отделно по 1 регионален координатор за районите на планиране и 2-ма координатори на централно ниво.

Подадоха заявления за трактори и комбайни за 966 млн. лв.

Първата подмярка от програмата вече беше пусната преди официалното одобрение. Това е т.нар. 4.1 - "Инвестиции в земеделските стопанства". На 18 май изтече срокът за подаване на предложения, които са само за купуване на земеделска техника - трактори, комбайни, прикачен инвентар и др. Постъпили са общо 2168 проекта за инвестиция от 966,306 млн. лв., съобщиха от земеделското министерство. Заявената субсидия пък е 531,318 млн. лв. Тъй като тя многократно превишава бюджета от 150 млн. евро за настоящия прием, ще се прилага т.нар. ранкинг, или ще се финансират проектите с най-много точки.

Рекордьори по подадени заявления са в област Плевен - 180, следвани от Пловдив - 164, и Бургас - 150 броя. Най-малко кандидати има в Кърджалийско и Смолянско - съответно 13 и 2.

Фермерите масово са подавали проектите в последните 3 дни от срока за кандидатстване.

Иначе до 8 юни продължава приемът на документи за подпомагане по мярка 4.1 за проекти, които предвиждат и други инвестиции извън покупка на агротехника.

От земеделското министерство обявиха, че до края на тази година ще има и втори прием по 4.1 "Инвестиции в земеделските стопанства".

✓ Икономистите на БАН прогнозираха недостиг на работна ръка след 2025 година

Ако икономиката продължи да се развива с положителни темпове, а трудоспособното население да намалява, заради демографската криза, след десет години у нас ще има недостиг на работна ръка. Това заяви Любомир Иванов от Института за икономически изследвания при БАН при представянето на Годишния доклад за икономическото развитие и политики в България. Ученият прогнозира, че при икономическа активност от 75% през 2025 г., дори и при 5 на сто безработица у нас, ще сме с около 400 хиляди заети по-малко отколкото през 2008 г. Така, че ако сега говорим само за липса на квалифицирани кадри, в средносрочен план е много вероятно да има въобще недостиг на предлагане на труд, подчерта Иванов.

По думите му 2014 година е била преломна за пазара на труда у нас, като са отбелязани две тенденции - едновременно увеличаване на заетостта и намаляване на безработицата. Основният фактор за тази позитивна динамика е икономическото развитие, което за трета поредна година отбелязва ръст на добавената стойност във всички сектори на икономиката.

Очакванията са при запазване темповете на растеж в следващите години безработицата да продължи да намалява, а заетостта - да расте. През следващите три години средногодишният брой на заетите ще нараства с около 20-25 хил. души, а нивото на заетост ще достигне до 49,6% от работната сила, става ясно от доклада. Учените смятат, че заедно с увеличаването на заетостта ще продължи и процесът на намаляване на безработицата, като очакванията са че през 2017 г.

нивото ѝ да слезе под 10%. Към края на 2014 г. тя е била 11,5%, като две трети от понижението се дължи на увеличаването на заетостта, а една трета – от напусналата работна сила.

Анализът на динамиката на работна заплата, общо и по отрасли, както и на факторите, които влияят върху нея показват, че поради все още ниската инфлация в страната и темп на растеж на добавената стойност под 2%, през 2015 г. ръстът на номиналната работна заплата ще се запази нисък в диапазона между 2,5-3%. През следващите две години, заедно с укоряването на икономическото развитие, годишният темп на нарастване на номиналната работна заплата може да се възстанови до нивата си от периода 2010-2013 г. и към 2017 г. средногодишната месечна работна заплата да достигне равнища от 950-960 лв., отчитат икономистите на БАН.

Като цяло Годишният доклад на Института за икономически изследвания при БАН не дава положителна оценка за политиките на преференции в данъчното облагане на трудовия пазар. Анализът в него сочи, че нито данъчната отстъпка за работещите на минималната заплата, нито данъчното облекчение за семействата с деца, е довело до реални ползи. Въпреки това, взети заедно те не са за пропускане, защото отварят дискусиата за подходящото и прогресивното облагане данъците на физическите лица.

Докладът разглежда и банковия сектор, като поведението му през 2014 г. отразява изцяло състоянието на бизнес средата в България, чиито показатели остават нестабилни.

Очакванията за водеща роля на възстановяването на външния сектор, за който се очакваше да подкрепи инвестиционната активност в експортния сектор, а оттам и търсенето на кредити, не се оправдаха, подчерта доц. д-р Григор Сарийски. Според него местният ресурс е продължил да поевтинява, спестяванията на населението – да нарастват, а ресурсът, предоставен от чуждестранни банки-майки на дъщерните банки в страната – да се замества с местен ресурс. Увеличаването на спестяванията, макар и с по-бавни темпове, на фона на понижаващите се лихви е симптоматично за неблагоприятните условия на средата, смята доц. Сарийски.

Що се отнася до политиката на публичното управление, България остава силно централизирана държава. Тази оценка на Комитета за наблюдение към Съвета на Европа от 2011 г. се потвърждава и от анализа на икономистите от БАН в годишния им доклад за 2015 г. Според проф. д-р Стефан Иванов изследването на процесите на децентрализация на управлението води до изводи за необходимост от нейното ускоряване чрез прехвърляне на финансови ресурси, услуги и правомощия към местната власт и доближаване на средноевропейските параметри до 2020 г.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Рязък скок на електроенергията за бизнеса

Енергийният регулатор предлага 22% увеличение. Целта е спасяването на НЕК

Огромна скок от 22% на сметките за електроенергия на бизнеса и минимална промяна за домакинствата. Това е предложението на регулатора за промяна от средата на годината. Целта е ясна - да се спаси затъналата НЕК. Предложението почти изравнява цените за компаниите и гражданите. А логиката в развития свят е бизнесът да се развива добре и да е конкурентен, а през неговия успех да има доходи, с които да се плащат битовите сметки. В година на избори обаче явно досегашната линия се изоставя.

Вдигането може да фалира компании, защото след увеличението българските цените на енергоемките индустрии ще са с 30-40% по-високи от тези в региона. Дори и в момента, т.е. преди скока, разликата спрямо плащаното в Германия от тези индустрии е около 20%, сочат от Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори. Малка група дружества гиганти като "Лукойл" и металургичните заводи могат и да се спасят от скока, ако енергийното и финансовото министерство произведат една наредба. Но останалите хиляди компании, които не се водят енергоемки и големи, могат да спрат да съществуват заради разходи, които обезсмислят работата им.

Какво се променя

Ръстът идва от намерението на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) да изравни една компонента в цената на тока за бизнес и домакинства. Въпросната добавка се нарича "цена задължения към обществото". В нея влиза скъпата енергия: разходите за въглищните централи "Ей И Ес Гълбово" и "КонтурГлобал Мариа-изток 3", тази от възобновяеми източници и част от производство на топлофикации и заводски централи.

Досега за свободния пазар тази компонента беше 18.93 лв./мВтч без ДДС, докато за бита излизаше над 50 лв., макар и скрита в крайната цена, която потребителите плащаха. Сега намерението на КЕВР е да увеличи въпросната надбавка до 40.21 лв., а мрежовите такси от 7.98 лв. на 8.86 лв. за мегаватчас. Така крайната цена ще достигне около 122 лв. за мегаватчас, което е увеличение с 22%.

Несигурното изключение

По закон големите индустриални предприятия трябва да бъдат спасени от това голямо поскъпване. Такива поправки бяха направени през март. Според тях министерствата на енергетиката и финансите трябва да разработят наредба, която да позволи част от големите потребители на енергия да плащат по-ниска цена задължения към обществото с цел да се запази тяхната конкурентоспособност. Въпросната наредба все още не е факт, тъй като крайният срок това да се случи е края на август, което започва да притеснява индустрията.

"Ако наредбата не влезе в сила, някои заводи просто ще бъдат затворени", коментира Константин Стаменов, председател на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори. По думите му изготвянето на наредбата се случва много бавно, но все пак идеята е тя да бъде готова до 1 юли.

Ако за предприятия от ранга на "Стомана индъстрис" обаче все пак има спасителна сламка, по-малките фирми, които ползват средно напрежение, ще трябва да плащат с 22% повече. Сметките показват, че приходът на НЕК от увеличената цена за свободния пазар, на която са всички средни и големи компании в страната, ще е 482.5 млн. лв.

И ЕРП-тата ще плащат повече

Докладът на регулатора съдържа още една важна промяна и тя е, че надбавката "Задължения към обществото" вече ще се плаща и от електроразпределителните дружества за енергията за технологични разходи, чиято цена се запазва на 30 лв. за мегаватчас. Това са близо 4 млн. мегаватчаса електроенергия, което ще донесе на НЕК допълнителен приход от близо 160 млн. лв.

НЕК почти спасен

Така направени сметки показват, че постепенно НЕК ще започне да излиза от финансовата дупка, в която компанията затъна в последните години. Изчисленията на КЕВР сочат, че при тази ценова рамка приходите на НЕК за юли 2015 - юли 2016 г. ще бъдат с 346 млн. лв. повече (общо 2.54 млрд. лв.). Според доклада на регулатора държавната компания трябва да спести още 130 млн. лв. от ограничението, което беше наложено за изкупуване само на високоефективното производство от топлофикациите и заводските централи, въпреки че първоначално този ефект беше оценяван на около 250 млн. лв. Причина за консервативната прогноза на регулатора вероятно е фактът, че вече е почти средата на годината и реално мярката няма да може да бъде приложена в пълна степен. Според източници от сектора все още НЕК продължава да купува изцяло количествата от топлофикации и заводски централи.

Отложено намаление

В доклада на регулатора все пак се взима предвид, че споразуменията за намаляване на цените по дългосрочните договори с ТЕЦ "Ей И Ес Гълъбово" и ТЕЦ "КонтурГлобал Марица-изток 3" все още не са факт. Това е и една от причините за натоварването на цената задължения с обществото с допълнителни 2.97 лв. като вид компенсация до влизането в сила на споразуменията. Когато това се случи, въпросната цена би трябвало да бъде намалена.

Без други отстъпки

НЕК поиска и цената на енергията от водноелектрическите й централи да бъде увеличена. От регулатора обаче предлагат обратното - от сегашните 63.64 лв./мВтч тя ще бъде намалена на 59.10 лв.

По-голямата част от исканията на НЕК за компенсиране на предишни разходи също не са приети. Така от общо 1.28 млрд. лв. КЕВР признава едва 83 млн. лв.

Цената за хората

Докато за бизнеса цената расте рязко, за битовите потребители енергията, която НЕК продава на електроснабдителните дружества, ще поевтинее от сегашните 125.32 лв. за мегаватчас до 119.87 лв. Увеличението, което се предвижда за крайните снабдители – ЧЕЗ, ЕВН и "Енерго-про", пък е средно 1.99%. Най-голям ръст е разрешен на "Енерго-про" - 3.64%, а ЕВН и ЧЕЗ получават съответно 1.22 и 1.53%. Регулаторът не е признал и искането на разпределителните дружества за по-висок процент на признатите технологични разходи, като запазва сегашните 8% за ЕВН и ЧЕЗ и 9% за "Енерго-про".

Отрязаните производители

Предложението на АЕЦ "Козлодуй" за увеличение на цената на електроенергията от 15.30 на 16.97 лв. за мегаватчас също е орязано от регулатора. Това се отнася и за исканото увеличение за разполагаемост от 13.73 на 31.87 лв. за мегаватчас. От ядрената централа аргументират желанието си с по-продължителния престой на 6-и блок за подмяна на генератора, както и изпълнението на мерките за повишаване на безопасността на централата. Освен това от АЕЦ "Козлодуй" са заявили, че имат сериозни разходи за балансиращия пазар.

Другата държавна централа, ТЕЦ "Марица-изток 2", пък няма определена регулирана цена, тъй като вече ще работи изцяло за свободния пазар, където може да продава по пазарни цени.

Доклада на работната група на КЕВР ще бъде разгледан на обществено обсъждане на 4 юни (четвъртък), а решението на регулатора трябва да стане ясно до 1 юли, когато новите цени ще влязат в сила.

✓ Здравната каса пак се очертава с дефицит от 200 млн. лв. в края на годината

Лекарите обсъждат спестяване от болнични процедури. Крайният вариант е намаляване на цените на пътеките с 18.7%

Варианти по какъв начин парите на здравната каса да стигнат до края на годината при очертаващ се дефицит от 200 млн. лв. обсъждаха надзорният съвет на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и Българският лекарски съюз (БЛС). Надзорният съвет на касата има право да предлага механизми за намаляване на разходите и представителите на държавата са внесли за обсъждане вариант за редукция на цените на клиничните пътеки средно с 18.7%, срещу което БЛС е категорично против. Оперативното ръководство на здравна каса пък е предложило вариант, при който да се намалят плащанията за болници, като част от процедурите се извадят в извънболничната помощ, където струват по-евтино. Освен това ще се опростят част от алгоритмите на клиничните пътеки и от тях ще се извадят ненужните изследвания. Лекарите и надзорният съвет са се споразумели да продължат преговорите си следващата седмица, когато ще има яснота какви средства могат да се спестят по този начин.

Всички варианти обаче трябва да бъдат обсъдени и по тях да вземе решение и съборът на лекарския съюз до края на юни, съобщи Кирил Ананиев, заместник-министър на финансите, който е и председател на надзорния съвет на касата. Ако това не се случи, надзорът ще трябва да гласува проект за постановление на намаляване на цените на пътеките административно. Засега вариант за актуализация на бюджета на касата не се обсъжда, а и той трябва да бъде предложен от правителството на парламента.

Къде са преразходите?

Недостиг на средства има в три основни сектора. Към края на годината се очертава дефицит от 105 млн. лв. за лекарства за домашно лечение. През първите четири месеца НЗОК е плащала по 54 млн. лв. и без промени ще трябва да плаща по 41 млн. лв. месечно.

Дефицитът при болниците се очертава да е 120 млн. лв. на годишна база. В момента НЗОК плаща на болниците по 132 млн. лв. всеки месец. Третият сегмент, за който не достигат пари, са онколекарствата, където се очаква дефицит от 57 млн. лв. Единствено за тях НЗОК смята, че могат да бъдат покрити от останалите в оперативния резерв на касата около 90 млн. лв. Защо има дефицит?

Надзорният съвет за пръв път съобщава, че отговорността за дефицита е на здравното министерство. Кирил Ананиев изброи няколко причини за него. Първата е, че здравната каса е започнала годината с 80 млн. лв. по-малък бюджет от първоначално гласуваното по искане на здравния министър. "Това е сериозна сума, която много ни затрудни", заяви Ананиев.

Той допълни, че другата причина е ранното разпределение на 20 млн. лв. от резерва за извънболнична помощ. "Това беше решение след разговори между БЛС и здравния министър. Но какво се получи - нито намаляха хоспитализациите, нито се подобри финансовото състояние на болниците", каза Ананиев.

Той добави, че министърът е приел наредба, в която са включени нови медицински дейности, които ще струват на касата още 35 млн. лв., и освен това са променени медицинските стандарти и алгоритми, което ще натовари бюджета на касата с още 88 млн. лв. допълнително.

Лекарите не са съгласни

Председателят на БЛС д-р Венцислав Грозев заяви, че съюзът категорично не е съгласен с намаляването на цените на клиничните пътеки. Причините са логични - в част от болниците няма преразходи и надвишаване на лимитите и няма причина те да бъдат наказвани заради други.

За разлика от надзорния съвет на НЗОК лекарите твърдят, че няма болнични дейности, които да са надценени. Съюзът е склонен да преговаря за намаляване на очаквания дефицит, като се вадят дейности от болниците и се извършват в извънболничната помощ, както и като се опростят изискванията за някои видове болнични лечения и изследвания. Засега обаче няма точни разчети дали това ще компенсира липсващите 200 млн. лв. Ако лекарите се съгласят, това трябва да бъде одобрено от Националния им събор и заедно с НЗОК да променят Националния рамков договор.

[Вестник Сега](#)

✓ Новите цени на тока ще струват на бизнеса над 250 млн. лв.

Добавката за скъпата енергия за фирмите скача със 112% от 1 юли

Предложените от енергийния регулатор нови цени на тока от 1 юли отново ще бъдат за сметка на бизнеса. Оказва се, че т.нар. добавка "задължения към обществото", която се плаща от дружествата, ще бъде увеличена със 112%. Преди 2 г. тя замени добавките за зелена и кафява енергия, както и за т.нар. невъзстановяеми разходи, с които се плаща скъпият ток по дългосрочните договори с американските тецове "Марица-изток" 1 и 3. Така вместо 18.93 лв. на мегаватчас, както е в момента, фирмите ще трябва да плащат по 40.21 лева. Това директно удря големите износители.

Драстичното увеличение ще се усети най-силно от клиентите, които се снабдяват с енергия на свободния пазар. Това са около 4500 български фирми, които произвеждат различни стоки и много от тях работят предимно за износ. На всички тях ще им се наложи да направят допълнителни разходи от над 250 млн. лв. само за година, показва анализ на енергийния портал energienpazar.bg.

Според председателя на Федерацията на индустриалните потребители на ток Константин Стаменов ситуацията е повече от сериозна и държавата трябва да намери бързо решение на проблема. Последните промени в Закона за енергетиката предвиждат големите консуматори на ток да бъдат подпомогнати заради ползвания от тях скъп ток. Облекченията ще влязат в специална наредба за намаляване на тежестта, свързана с разходите за зелена енергия. Тя трябва да бъде подписана от финансовия министър и колегата му от енергийното ведомство. Целта е наредбата да влезе в сила от 1 юли, когато стават факт и новите цени за бизнеса и домакинствата.

"Не си представям какво ще се случи, ако приемането на наредбата се забави. Ако това не стане, ще трябва да затворим", добави Стаменов пред в. "Сега". Той каза, че в момента работна група към енергийното министерство работи усилено по наредбата, а целта е да се изясни начинът, по който ще бъде подпомогнат едрият бизнес.

"ЕС осъзнава тежестта на пакета за опазването на околната среда върху бизнеса и допуска подкрепа за ясно определени сектори", заяви ресорният министър Теменужка Петкова наскоро. Един от тези сектори е химическата индустрия.

Предложенията на КЕВР предвиждат и средно поскъпване на тока за бита с 2%. То и драстично увеличената цена на добавката "задължения към обществото" ще бъдат обсъдени на 4 юни. Крайното си решение комисията ще вземе в края на юни, като дотогава всички страни могат да подават своите възражения и становища.

✓ Жесток недостиг на работна сила заплашва България след 10 г.

Дори максималната мобилизация на пенсионерите и безработните няма да може да отговори на нуждите на трудовия пазар през 2025 г.

Проблемите с пазара на труда скоро ще прераснат в същинска криза. Ако икономиката ни продължи да се развива с добри темпове, от 2025 г. нататък ще има жесток недостиг на работна ръка. Населението на България се топи и застарява с такива темпове, че дори максималната мобилизация на пенсионерите и безработните няма да задоволи нуждите на трудовия пазар. За това алармираха вчера от Института за икономически изследвания при БАН. "Сега говорим само за недостиг на квалифицирани кадри, а до десет години е твърде вероятно да има изобщо недостиг на предлагания труд", обясни Любомир Иванов от екипа на института.

По данни на НСИ до 2030 г. населението на възраст между 20 и 64 г. ще намалее до 3.77-3.78 млн. души. Така, ако заетостта се качи до 75%, а безработицата се смали на 5%, работещите българи ще са с около 440 хиляди по-малко, отколкото през 2008 г., сочи анализът на БАН.

Дори сега, при близо 11% безработица, ред икономически сектори страдат от недостиг на кадри. Около Нова година НСИ направи проучване сред фирмите, което показва, че над 13% от промишлените предприятия се оплакват, че не могат да запълнят работните си места. В момента у нас се търсят поне 10 хиляди ИТ специалисти. Остър е дефицитът на кадри за туризма - от готвачи и сервитьори до спасители. Все повече се говори и за недостиг на лекари и медицински сестри, на инженери, шлосери и заварчици. Неслучайно работодателите напоследък засилват натиска за ускоряване на процедурата за издаване на работни разрешителни за чужденци.

Бизнесът отдавна предупреждава за катастрофичните сценарии за пазара на труда. През февруари изпълнителният председател на Българската стопанска камара Божидар Данев коментира: "Има огромен дефицит на квалифицирана работна ръка. И това е следствие от дългогодишната липса на реформи в образователната система. Емиграцията допълнително усложнява проблема. За голямо съжаление това са процеси, които са твърде инертни, и трябва да се взимат мерки, които едва след няколко години могат да дадат някакви плодове".

Наскоро Световната банка публикува пореден анализ, според който България е с най-бързо топящо се население в работоспособна възраст. В следващите години все по-малко работещи ще трябва да издържат все повече пенсионери.

Според икономистите от БАН една от мерките е фирмите да въвеждат нови технологии, за да компенсират недостига на персонал. Експертите коментираха, че 2014 г. е била преломна за пазара на труда у нас, като за първи път след 2008 г. броят на заетите е нараснал. "През 2014 г. реалният БВП стигна нивото си от 2008 г., но заетостта е с 10% по-ниска, тоест компенсирани сме спада, но с по-ниска заетост", констатира Любомир Иванов.

ЗАПЛАЩАНЕ

По данни на НСИ годишната работна заплата за страната през 2013 г. е била средно 9932 лв., или около 828 лв. месечно. През 2014 г. не е последвало сериозно повишение, като работодателите са се аргументирали с липсата на инфлация. Но според икономистите от БАН заедно с икономическото възстановяване се очаква да се ускори и ръстът на възнагражденията. Така през 2017 г. средната работна заплата ще стане 950-960 лв.

ДЪЛГОВЕ

Ръст в кредитирането, породен от теглене на заеми за покриване на стари задължения, прогнозира доц. Григор Сарийски от БАН. По думите му през 2015 г. е възможно да има засилено теглене на заеми от гражданите заради кампании по събирането на задължения от страна на НАП и на компаниите, предоставящи комунални услуги. Като цяло обаче сериозно раздвижване на кредитирането не се очаква. Въпреки застоя финансовите резултати на банките продължават да се подобряват. Сарийски обясни, че падащите лихви по депозити и таксите носят печалбата на банките. "Банковата система успява да отбележи положителни тенденции, защото въпреки намалението на приходите по лихви от кредити с 5% на годишна база разходите по депозитите са намалели с 29%, а приходите от такси и комисиони са се увеличили с 12%", каза експертът.

Вестник Преса

✓ През 2014 г. е имало раздвижване на пазара на труда

В средносрочен план обаче предлагането на труд ще е все по-малко, алармират учени от БАН

Доброто развитие на икономиката подобри ситуацията на пазара на труда през 2014 година. Този извод направи икономистът Любомир Иванов при представянето на поредния годишен доклад за развитието на икономиката на Института за икономически изследвания при БАН, цитиран от "Инвестор".

При запазване на темповете на растеж в следващите години безработицата ще продължи да намалява, а заетостта да расте, прогнозира той.

2014 г: Ръст на заетостта, намаляване на безработицата

2014 година беше преломна за пазара на труда у нас и беше белязана от две тенденции - едновременно увеличаване на заетостта и намаляване на безработицата, отчете той.

Основният фактор, който допринесе за позитивната динамика, е икономическото развитие. През 2014 г. имаше ускорен икономически растеж за трета поредна година и всички сектори на икономиката отбелязаха ръст на добавената стойност, което се отрази благоприятно на трудовия пазар, каза експертът.

През 2014 г. реалният БВП стигна нивото си от 2008 г., но заетостта е с 10 на сто по-ниска, тоест компенсирани сме спада, но с по-ниска заетост, констатира Иванов. По думите му за последните години пазарът на труда е преминал през оптимизиране и е постигната увеличена производителност на труда. Той прогнозира, че това ще продължи и през тази година.

Икономистите констатираха и съществено намаление в нивото на безработицата – към края на 2014 година е достигнала 11,5%. Според анализаторите около две трети от понижението се дължи на увеличаването на заетостта, а една трета – от напусналата работна сила.

Икономическата активност за миналата година също е отбелязала най-високите си стойности. За населението в трудоспособна възраст тя е била почти 70 процента. Докато през 2008 година е била 68 на сто. Според икономистите увеличената икономическа активност ще продължи. Тя се дължи обаче само на един фактор - неблагоприятните демограф процеси, свързани с намалението на хората в трудоспособна възраст.

Предлагането на труд- все по-ограничено

Икономистите обаче предупреждават, че в средносрочен план – все по-малко ще е предлагането на труд. Ако икономиката се развива, търсенето на труд ще продължи да нараства, но от 2025 година можем да очакваме все по-малко хора на трудовия пазар. Ако в момента говорим за недостиг на квалифициран труд, то след десет години е твърде вероятно да има въобще недостиг на предлагания труд.

Учените допускат, че при икономическа активност 75% или 80% през 2030 г. трудно ще достигнем нивата на заетост от 2008 г. при демографската прогноза. Дори при 5% безработица ще сме с около 400 хиляди заети по-малко отколкото през 2008 г.

Работната заплата отбеляза ниски номинални ръстове заради дефлацията и политическата и икономическа несигурност през първата половина на миналата годината, отбелязват още икономистите. През 2014 година реалната работна заплата е нараснала с по-бързи темпове от ръста на производителността на труда. Това обаче се дължи само на един фактор - ценовата динамика, която бе отрицателна.

Анализът на БАН не дава положителна оценка за политиките в сферата на трудовия пазар. Според доклада нито данъчната отстъпка за работещите на минимална заплата, нито данъчното облекчение за семействата с деца ще доведе до реални ползи, те са по-скоро имиджови мерки, смятат анализаторите.

Двете мерки взети заедно не са за пропускане, имат значение, защото поставят дебат за доходното облагане и прогресивното, но ефектът засега няма да е голям, смятат учените.